

WK 8°

99

275

P. 43.

Boži lud w zusbje a tola domach pschi Jesuku.

Prědowanje

w kschiznej zyrki w Draždžanach

druhu njedželu adventa 1888

jako na dnju

schtyrznježilětneho wobstacza Draždžanskich serbskich kemschenjow

džeržane

wot

Jurja Jakuba,

fararja w Mješwacžidle.

3 am: WK 8° 99

7. 205

Ola Wrocz

W Budyshtnje.

Čiškcz Šsmolerjez knihiczišcžernje.

1888.

[W. K 99 D.]

Pschispomnjenja.

Sserbske Bože služby w Draždžanach, s wudželenjom Božeho wotkasanja a s předomanjom, maju šo kóždy krócź w Sschiznej zyrkwi, a to štyri krócź sa lěto, mjenujzy:

njedźelu Łätare,
tseczu njedźelu měřaza junija,
tseczu njedźelu měřaza septembra a
druhu njedźelu adventa.

Tute serbske Bože služby šo kóždy krócź dopoldnja 11 šapoczinaju. Rħerlusche, sa kóždy kemsch wošebje czischczane, šo pschi zyrkwinych durjach darmo wudželuju. Sserbske kemschenja budža w Draždžanach a na wšach w zyrkwjach s klětki wošjewjene a tež do zyrkwinych powjesczow Draždžan-
skich němskich nowin pschiswate.

Redźbujcže na to wscho s dźakowanjom! Džeržcže, šytož
macže!

W J. m.

Snada našeho Knjesa Jesom Khrysta a luboscź
Boha Wótza a dostatk swjateho Ducha budź s wami
wschitkimi. Hamjen.

„Sbóžni su czi, kotrymž so po domach styscže,
pschetož woni domoj pschińdža.“ Snajesch ty tute lube,
stare słowo? Snajesch ty jeho móz? Wot teho cžaša sem,
so so do zusbj cžahnył a pošleni krócž wohladał jahony
wótzowške w swětke ranischich serow, a pošleni krócž słyschał
zunje synki lubeje maczerneje rycže, kaž so pošlucha na wu-
sncženje swjedženškeho swonjenja, — wot tuteho cžaša sem je
czi žadanje we wutrobje wostało: „domoj! sašo raš domoj!“
a hižom myšl na dopjelnjenje tuteho žedženja wubudži sbóžne
swětke wješela a wyšoki khěrlušch sradowanja w duschi.

Je to to sbóžne styskanje, wo kotrymž tamne słowo rycži?
Kaš móhło to bycž! Pschetož wjele bješ wami jich je, kiž ženje
wjazy domoj njemóža do statoka swojeje mlodošcže; tež wjele
tajkich je bylo, kiž su hižom w zusbje wumrjeli a požadany
wótzny kraj a statok jenož wot horow žedženja a modlenja wo-
hladač smědžachu. Wschelake je styskanje na semi, po tym,
schtož móhło wutrobu směrowacž, ale jene dyrbi bycž, kiž swoje
spokojenje namašacž móže pola wschitkich psches wěru:

Bo lubej maczeri tu džecžo žada,
Bo swojim nawoženju njewjesta,
Bo lěkarju paš khory tšchnje hlada
A słabe jehnjo chže mēcž pastyrja.

So róže k błónzej nakhileja
A ptacžki spěšnje k pońju khwataju,
A lacžni k žórkam czerstwym džeja,
A spróžni wotpocžinka pytaju.

To by ty wschitko, Anježe Jesom Khrystcže:

Ta luba macž s tej šwěrnej wutrobu,
Tón luby mój, po kotrymž šo mi styschcže,
Sa ranu lěkar, sa najstraschnišu.
Ty by mój pastyr, kiž mje paše derje,
Mi jašne błóncžko, moje połonjo,
Mi žórko, kiž troscht duscha s njeho bjerje,
A moje wěcžne měrne hrodžischcžo.

Tak šlysch! tak wjedž: ta prawa domišna na semi je
Jesušowa šwěrna wutroba. A sbóžni šu cži, kotrymž šo
po nej styschcže, pschetož woni domoj pschińdža. Pschetož
Jesušowa wutroba cžehnje, pscheš móg šwjateho styskanja po nej,
wěrjaznych k šebi, šo njekhodža jenož po wusfej cžernjojtej cžerje
na semi se sbóžnym wješelom, ale tež do šmjercže s wyskanjom.
Kaž je wusnacže wschitkich tych, kiž na semi na prawym pucžu
šu: „ja šebi žadam precž cžahnyčž a pola Khrystuša byčž,
kotrež by tež wjele lěpje bylo“, tak tež šu na tutón sbóžny
domojpucž jenož wschitzy cži stupili, kiž tudy w Jesušu šwoju
khowanku namašachu.

A ty luba Draždžanska šerbška wošada, ty ludo Boži
w zušbje, je to tež twojeho wutrobneho žedženja króna? Ty
šwjeczisch dženša jubjelski džen. Schtyrzcži lět je, šo je cže
twój adventski kral Jesuš Khrystuš tudy přeni krócž powołaš
pscheš pschpowjedanje šwojeho ewangelija w twojej macžernej
rycži. Styschcže šo cži po nim? Wopta ty wot sbóžnosčže
tuteho styskanja? Klincži jemu s wješelým hložom wot tebje:
ja cže žadam wysche wschob', o mój luby Jesušo?!

Psalm 118, 24—27.

„To je tón džen, kotryž tón Anješ cžinił je; teho dla sradujmy a wješelmy šo w nim. O Anježe, pomhaj nětk, o Anježe, daj nětk, so by šo wschitko derje radžiło! Khwaleny budž, kiž pschińdže w mjenje teho Anjesa; my požohnujemy waš, kiž wy s Anjesoweho doma scže. Tón Anješ je Bóh, kotryž naš roššwěczi; wuhotujcže tón rócžny cžaš s mejemi hacž do rohow wołtarja.“ Hamjen.

Tsi paczerje wobsanuje tuto Bože šłowo: khwalbu, próstwu, džak. S přenjej je pyscheny adventski kral, kiž dženska pschikhadža. Hosiana, khwaleny budž tón, kiž pschińdže w mjenje teho Anjesa, hosiana we wyšokosczi! Druhu nješe, jako drohi dar s jeho schčedriweje ruki, džensnišchi jubjelski džen, pschetož to je šo wot teho Anjesa stało a je džiw psched naschimaj woczomaj, a my šměmy prošycž: Anježe, pomhaj dale! A s tšeczej parlu pyschi šo šwjedženšta wošada, hdnyž s džakowanjom wuhotuje tón rócžny cžaš hacž do rohow wołtarja. Duž:

**Boži lud w zusbje a tola domach pschi Jesusu
spěwa temu Anjesej dženska**

1. próstwu, 2. khwalbu, 3. džak.

Budž, mój Jesu, powitany
Do šwěta, kiž leži w šym!
Hdžež ty budžešch šanicžany,
Njejšy luby pschecžiwny.
Bój, wsmi moju duschu šebi,
A wobydlenju dam ju tebi.
Twój chzu bycž, twój wostacž ja,
Wostań mój tež bješ kónza!

I.

Běšče 10. dezembra 1848, druhu njedželu šwjateho adventa, potajkim psched runje 40 lětami! Nad Draždžanami wotpocžo-

wasche lubošny błóncžny džen, runje kaž dženša, jako dopjeljenje adventskeho wěšcženja, so ta rjana jašnosć Boža sřhadža nad Zionom a Anjesowe šwětło nad Jerusalemom. Ale najrjeńšcho šwěcžachu šo pruhi adventskeho błónza tehdy w šylsojtych woczach tawšynt šwěrných Šerbow a jich šwěrneho předarja tudy. Pšchetož přeni krócz, tať dołho hač Šerbjo w zusbje šu, bu jim tehdy w zusbje ewangelion Jesom Khrysta přadowane w lubej maczernej ryczi. A temu šadleškŭ Draždžanskich Šerbow klincžesche jako přeni tekst š tuteho šwjateho městna: „Tón Anješ je mój pastyr, na nicžim ja nusu nješměju. Wón paše mje na selenej kuzy, a wjedže mje k czerstweej wodži. Wón wošchewi moju dušchu a wjedže mje po prawym pucžu šwojeho mjena dla. Hač runje ja šhodžu w cžemnym dole, njeboju šo žaneho nješboža; pšchetož ty šy pšchi mni, twój prut a twój kij trošchtujetaj mje. Ty pšchihotujesč pšchede mnu blido pšchecžiwu mojim nješpšchecželam; ty žalbuješč moju hłowu š wolijom a nalijesč mi pokne. Na to pónđže ša mnu dobrotu a šmilnosć moje žiwe dny, a ja budu wostacž w domje teho Anjesa wěcžnje.“ — Tón pať, kiž wo tym přadowasche š hluboko hnutej dušchu, bě Ernst Bohuwěr Šakub, šarať pšchi Michalskej zyrkwi w Budyščinje, mój nješapomnity njebo nan. Š wulkej prózu bě šo wo to štarať, šo by šo tudomnišchim Šerbam a šerbskej mlodžinje, kiž ša Draždžanami škuži, po jich wutrobnym žadanju šwjate wotkasanje a přadowanje w maczernej ryczi, šotraž jenicžy k wutrobje ryczi, wudžělicž šměło. A zyrkwina wyschnosć, šotrejž bě štrowa a žohnowana pastwa tež tuteho šadka wěrjažyč naležana, je to dowoliša a podpjeraša.

Šako dyrbjachu šo tehdy přenje šerbske šemsche w Draždžanach wotbywacž, dha pšchecželam Božeho kralestwa bješ Šerbami wutroba š woprědka lohka njebě. Šať dha, — hdy by na hłóš a wołanje dobrego pastyrja tola jenož maša licžba pšchisčła a šbožomnu nadžiju na Šerbow wěru a šwěru tež w zusbje k hanibje ščiniša? Ale ně! šyly tu běchu, a nutrne

mózne spěwanje přenjeho šerbskeho adventskeho křerlusa w tutej šwjatnicy schumjesche šo psches nju a nješesche duschu na kšidkach šwjateje nutroscze k Zionskim wrotam, i kotrychž napschecziwo klincžesche tón křerlusch wumóženych. Haj, to bě džen, kotryž tón Knjes bě cžinił, teho dla šradujmy a wješelmy šo w nim — hišcže dženša.

Niz mały džěl wot luda tehdy tudy šhromadženeho je nětk hižom tam, hdžež žane pschemějenje šwětka i cžemnosczu wjazy njeje, žana boloscž, žadny hrěch, žana šmjercž. Žich próstwa ša Bože kralestwo mjes Šserbami pať njemjelczi: „D, kať budže klincžecž rjenje w tej cžichej wěcžnosczu!“ Tež šakožer a přeni wodžer Draždžanskich šerbskich kemschow, wasch Jakub, je dawno domach a šmě woptacž šlódkoscz dopjeljenja teho, cžehož wón šo kručze nadžijesche, hdnyž se šwojeho najlubšeho křerlusa „ja wišam twjerdže na Šhruschcže“ tať husto bě spěwať: „kať rjenje budže haťle tam, hdnyž budu pschi nim wostacž!“

Nam pať, lubowani, kiž my hišcže na tym šwěcže stysť a njeměr šhonimy, nam je naležane, šo ta próstwa, kiž w njebešach klinczi ša Božu žyrkej, njeby mjelcžaka delkach na šemi. Šchtyrzeczi lět šu šo minyťe, a našche šerbske kemsche tudy nješbu španyťe. Kaž žiwy šchtom nješechu kóžde lěto šchtwore nowe haťosy; kaž prawy winowy pjenť w Knjesowej winicy dobuchu lětnje nowe wócžka. A dženska šedžimy směrom a wješeli pod jeho kšlódkom, a wješeke plody tuteho šchtoma žiwjenja wužiwajo, šwjecžimy džensnišchi dženi jako jubjelski dženi, i tej próstwu, šo by Bóh tať dale pola šwojeho luda wostať, a jeho lud pola njeho.

Haj, to je tón dženi, kotryž tón Knjes cžiniť je, teho dla šradujmy a wješelmy šo w nim. O Knježe, pomhaj nětk, o Knježe, daj nětk, šo by šo wschitko derje radžiko. Šo bychy šo našche lube šerbske kemsche tudy šdžeržake, roš-rostke, lubošne, drohe, mózne a žohnowane wobkhowake, tať doľho hacž tu hišcže jena Jesuša lubowaza šerbska duscha šo ša nje štara, wo to prošcže! Wo to prošch pschede wschēm

ty, mólcžke stableschto, kiž by ty něhdy rjanoscž přenjeho templu
 Božeho wohladało a so radujesch na tym, so wona spanyła
 njeje; — wy, kiž scže psched schtyrzeczi lětami pschi přenich
 šerbskich kemschach tudy byli a dženska šašo. Schtyrzeczi lět
 šu wysche wascheje hłowy a psches waschu wutrobu schle, a wy
 to czujecže na wschelakich ranach wascheje wutroby, kiž drje
 buch šahojene, ale ženje njepschestanu bolecž; na wschelakim wo-
 škabnjenju, kiž człowjeka w běhu lětow pschezo bóle dele k semi
 czehnje, wot kotrejež je wsaty. Ale, nječ tež tón swonkomny
 człowjek woškabnjesche, dha so tola tón snutškowny džen wote
 dnja wobnowjesche. A wascha próstwa je, so by so s tymi
 stawami na Khrystušowym czěle, na tutyh Šerbach w zusbje
 tež tak stało, niz psches jich šamšnu móž, ale psches teho, kiž
 dženska k nim pschińdže, kotrehož wonkhód wot spoczatka a wot
 wěcznosće był je. „Gosiana, by tu dha? Haj, ty džesch!
 Haleluja!“

II.

Šhwaleny budž, kiž pschińdže w mjenje teho Anjesa!
 Wotewrcže wrota schěroko, a czinče durje na šwěcže wyšoke,
 so by tón kral teje czescže nuts czahnył! Čzi lubi wuczomnižy
 Jesušowi po Anjesowej šmjerczi a horjestawanju nicžo njeběchu,
 dyžli bojasne, rošpróschene stableschto, doniž Jesuš šwój šwjaty
 advent pola nich njedžeržesche, psches šamknjene durje stupiwšchi
 se šwojim postrowom: měr budž s wami! Tamni wschitzy, wot
 kotrychž bu na tym jenyum dnju šwjatkow potom pschistajenych
 ša teho Anjesa wočoło tsjóch tawšynt dušchow, njeběchu nicžo
 do pschikhadženja Anjesoweho w šwjatym Duchu; po tym pač
 běchu Boži lud! A ty, luba jubjelska šerbska wošada Draž-
 džanska, by jenož była licžba człowjekow, hewał schěroko a daloko
 rošpróschenyh, hdyž njeby žiwy šwjast bješ tobu a bješ twojim
 Bohom šwjasaný był psches twojeho adventšeho krala a pastyrja
 Jesom Khrysta.

Jako bu psched wóšom stow lětami tuta křichžna zyrkej přeni raš natwarjena, dha — tač powjedasche stara pschiwěrna powjesč — bě po Bóbju dele kruč drjewa pšawač, kiž bě šo, dokelž bě na wodži stejo pschiplawač, jako kruč wot Křystušoweho křichža wopokasač. Tutón kruč drjewa bu tehdy do tu-teje zyrkwe sšowany; a wot teho wona dosta mjeno „křichžneje“ zyrkwe; a kóžde lěto tehdy tawšynty šem pucžowachu a drohowachu, šo bychy tudy bješ šobu swjašt swjasali k šhromadneje křwalbje Božej. Ščtož je pač psches pschiwěrnny, mylnu myšl kruč šucheho drjewa dokonjač, njedyrbjač to tón dokonjecž móž, kiž je na křichžu wumrječ a š křichža bu dele wšaty a položeny do rowa, — ale je potom žiwy horjestanyč a šbóžnje k njeby stpič, a junu šašo pschindže šudžicž žiwyč a mormyč, a džerži dženska šwój šbóžny advent do křchescžijanskich, do waschich wutrobow? Š kač wón naš šjednocžuje tudy se šwójimaj pscherytmaj rukomaj, šo bratsja a šotry budžemy w Křystušow k křwalbje Boha Wótza! Kač pohladuje jeho wócžko na tutu šhromadžišnu jako na lud, kiž chže wón šbóžny čžinicž wot jich hrěchow, a wubudžuje se šwójim čžichim pohladanjom horze šylšy, š kotrymiž křwalimy šwoje wumoženje! Kač pscheliwa šo krej jeho najšwjecžiščej, najšuboscžiwiščej wutrobny do našchich wutrobow, šo nowe šbožomne žiwjenje w šebi šacžujemy, jedyn kaž druhi. Kaž wšchelakich ščtantow, lětow a powošanjom tu běchmy, a kač wšchelakeho šboža, — tač rucže hacž Šesuš do naščej šřjedžišny šastupi, dha šmy jedyn lud, mamy jenače šbože, šhwalimy šo jeneje nadžije, na kotruž chžemy hiščče pohladacž, hdyž šo wócžko w šmjercži šandželi; wo kotrejž chžemy hiščče šwědcžicž, hdyž rt hižom wjazy njeryčži, a tuta nadžija reča: Šesuš. Tajka šlužba, temu Kņesej šwěru hacž do šmjercže wopokasana, je křwalobny křěrlušch jemu špodobny.

Kaž to wěmy wot tamneho šakšeho kurwjerča Jana Šurja, kotrehož pomnič w Budyšchinje pola Šětrowej zyrkwe stej. Wón mrějo šwójemu dwórškemu předarjej, kotryž jeho troščo-

wasche, wobtwjerdži: Jesuša ja njepusćcžu! A jako tón na to s nim kherlusch: „k tebi so wołam s hłubiny“ spěwasche, dha runje pschi słowach: „wón sam (Jesuš) tón dobry pastyr je, kiž Israela wumóz chze se wschittich jeho hrěchow“, mrějazh kurwjerch czišche wudychny. Tón teho Knjesa khwalesche tež s wumrjećom!

A tež ty, luba adventska jubjelska wošada, ty wošada šerbska w zusbje, khwal teho Knjesa, a schtož w tebi je, jeho šwjate mjeno! Na czaš a na wěčnosć w nim stowaršchena, na njeho swjasana khwal jeho se rtom a s wutrobu; khwal jeho s tawšynt jasnkami, se wschittimi tvojimi skutkami; se žiwjenjom a s wumrjećom khwal teho Knjesa!

III.

„Boži lud w zusbje“ šu Draždžanszy Šerbjo a sa někotreho šnano bu zusbja s dobom tež puscžina. Paš psches to, so cžežke brěmjo młodym mozam nakładžene, abo šamotnosć, abo wošyrocženje młode mozy šapuscžachu. Paš, — o, so bychmy šylšow došč w šwojimaj woczomaj měli, šhubjenych šwojeho luda wopłafacž! — psches to, so něotre dusche so šlepicz dachu psches jebarski šchtalt, s kotrymž šwětne, hrěščne žiwjenje we wulkich městach wustupuje a šobu cžehnje do rowow tych, kiž dyrbjachu w puscžinje wumrjeć, došelž požadali běchu.

A to so tola nješmėdžišche a njetrjebasche se žanym jenicžkim stacž! Šchtyrzczi lėt šu tudy w tym wulkim měscze zusbnižy s našcheho luda, ale tež wo nich, kaž wo Israelskich džěcžoch hodži so prajicž: woni jědžichu to mana schtyrzczi lėt w zusbje, hacž pschińdžechu do teho fraja, w kotrymž dyrbjachu pschezo bydlicz. Njebu kóždej duschi dobre mana škicžene w Božim domje, so njetrjebasche sa šłodžisnami šwěta běhacž? Njesta so to w lubej macžernej ryczi, po kotrejž tón Knjes waschich šrudnych troschtowasche, kaž jeneho jena macž troschtuje? Njebu se słowami tvojich přěnich modlitwow,

w ryczi twojeje paczeriskeje pschisahi, se słowami sluba, psched starschimaj a Bohom pschi roszohnowanju czinjenym, tudy s tobu poryczane, hdyž kóžde schtwórczleto czi swěrní duchowni se Šerbow swjate wotkasanje wudžělíchu a Bože słowo předowachu? Kať móhła ty dženska, luba šerbska Draždžanska wošada, hinať na nich spominacž, hacž s nutnym džakom, wošebje sa nětczišeho dołholětneho nanajšwěrníšeho šastararja Draždžanskich šerbskich šemschow, twojeho spowjedneho wótza šararja Šmíša? Dołhi rync mjenow steji psched našchimaj woczomaj; nimale wschitzu duchowni s našeje šerbskeje Łužicy tu pschířhadžachu a pschinješechu w Šnjelowym mjenje to mana njebjeske. O, wy lubi šwěrní pastyrjo, my pschíwołamy wam džak na škotych trunach našeho šwjedženíšeho psalma, haj: „my požohnujemy waš, kiž wy s Šnjeloweho doma šcže.“

Wy njemóžeshcže se šwojej mozu šwětko njesč do cžłowškich wutrobow, tón Šnješ je Bóh, kotryž naš roššwěcži, a wohenjowy stołp jeho Duchu pošasuje pucž do Šanaana a mana na tym pucžu. Ale wy šcže bjes pschestacža šo prózowali: pschíhotowacž pucž temu Šnjesej. Tón Šnješ wschať šam je naš hacž šem dowjedť a je nam dať docžakacž tutón jubjelski džej, na kotrymž, pschi pohladanju na wulke, psches schtyrzczi lět w tutej žyrkwi šhonjene žohnowanje, pola waš Draždžanskich Šerbow dyrbi řěfacž: „wuhotujcže tón rócžny cžaš s mejemi hacž do rohow wołtarja!“

O kať to běšče, hdyž něhdy Boži lud wopor nalětneho řcženja ř Jerusalemej nješesche: róže šaronške, běle lilije polow, palmy zionske, rjane, młóadne rostliny wot Šibanona a s Šordanoweje doliny! Kať lubošne běchu tehdy twoje wobhydlenja, Šnježe zebaot; kať pošne džakowanja twoje pschitwařki, ty templo žiweho Boha! A my chžyli mjenje dacž, hacž runje šmy wjaz dostali? Móže naš jimacž šyma a šankncž naš nóž? Ně, kaž šy ty sa naš wufcžěť, o Šesu, s řorjenja Šeše řřjedž šymneje nožy, tať dyrbi nalěcžo nastacž sa tebje, o Šesu, řřjedž šymneho cžaša:

„Njech wutroba czi kczěje
A njech cze lubuje,
Hdyž ju ta luboscž shrěje,
Dha wona cžesczi cze!“

Je twoje nalěcžo pschischko, mój pscheczelo? A ty wěsch, so tež najstarschi shtom tehdy kczenje dobudže tač lubosne a rjane jako najmlódschi. Je sacžahnyła do twojeje wutroby, luba pscheczelniza, ta šlódka přenja luboscž? Wona wscho snješe, wscho pscheczěrpi, wscheho šo nadžije. Wona dokonja najwobcžežnišchi semski skutk s wyskanjom, a nješe najwobcžežnišchi kšichž se sradowanjom a cžaka s měrom, a žada šebi domoj, a widži a wě a pyta a ma a lubuje jenož jeneho: Jesuša; a pohlada temu do woblicža jako sšhadžazemu šlónzej, se sacžucžom njebjesteho posběhnjenja dusche, hacž runje šnano s wustatymaj kolenomaj sprózneho cžěka. Lubowani, tajke wutroby šu „meje w nalěcžu“. Lubowani, wuhotujcže rócžny cžasž dženšnišcheho dnja s tajkimi mejemi hacž do rohow wołtarja: to budže jubjelski šwjedžeń; Šnjefowy džeń! Šamjeń.

